

Bradul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC ȘI DE INFORMAȚII — DIN VALEA CRIȘULUI ALB.

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET.
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BRAD.

ABONAMENTE: 80 lei anual, 6 luni 40 lei,
Instituțiuni și bănci 150 lei.
Muncitorii minieri 0 lei.

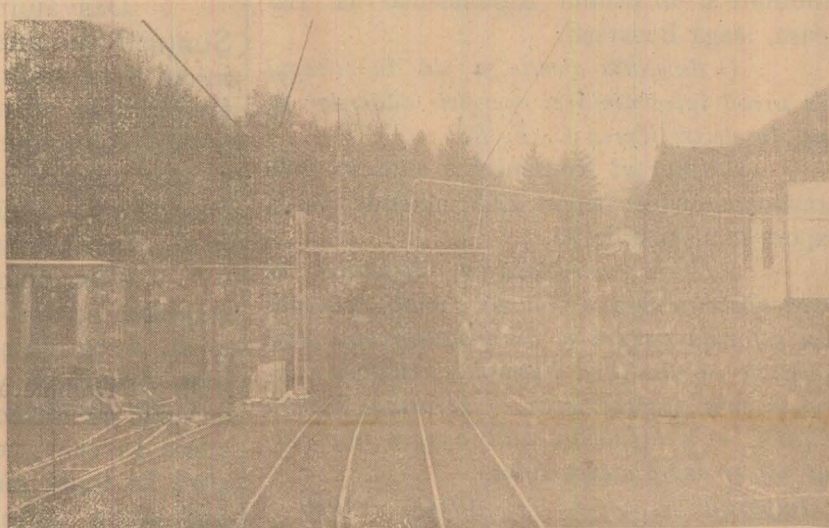
APARE ÎN FIECARE JOI

Structura economică a României

de: ing. V. Petrescu-Livadea

România are o întindere de 295.000 km. pătrați și o populație de 18.000.000 locuitori ceea ce-i revine aproape 60 de locuitori pe hm. pătrat. Din suprafața totală 130.000 km. p. îi ocupă terenurile de cultură, 40.000 km. p. livezi și izlazuri, 70.000 km. p. păduri și 20.000 km. p. lacuri și ape.

Din aceste date se poate observa că cea mai mare putere economică a țării stă în agricultură. Mulțumită terenului său de o fructibilitate uimitoare se capătă în special produse agricole. Din suprafața totală a României 85% este pământ cultivat, care se împarte astfel: 24,5% păduri, 13% livezi, 2,5% vii iar restul de 45% reprezintă terenul de agricultură.

Intrare minei din Barza

Repartizarea cerealelor produse în anul 1930 a fost următoarea:

Grâu	3 055 904 hectare.
Porumb	4 426 689 "
Orz	1 975 191 "
Ovăz	1 087 057 "
Secară	391 616 "
Meiu	90 173 "

Produsele agricole recoltate în 1930 pe aceste suprafețe s'au evaluat la 1.300.000 vagoane reprezentând o valoare totală de 56 miliarde lei.

Cernoziomul — pământul negru al țării, — produce cereale neîntrecute în calitate. Analizele chimice au arătat că, grâul românesc conține dintre toate cerealele din Europa, cea mai mare cantitate de gluten.

Alte produse importante ale agriculturii românești sunt: fasolea și cartofii, care reprezintă hrana de toate zilele a sătenilor noștri.

Plantele industriale sunt îndeosebi reprezentate prin: sfecla pentru fabricarea zahărului, cânepa, inul și tutunul. Ca plante oleaginoase menționăm: rapița, inul, cânepa, muștarul, macul și floarea soarelui.

Fânul, lucerna și trifoiul au o valoare ca nutreț pentru vite. Diferitele soiuri de fructe ca: struguri, prune și mere, au o mare importanță.

Evaluate în tone: 100.000, prune proaspete; 15.000, nuci; 60.000, mere; 20.000, pere; 25.000, struguri de masă; 150.000 alte fructe, — în total: 370.000 de tone.

Viile — cu renumitele vinuri — au o suprafață de 270.000 ha. cu o producție de 9.500.000 hectolitrii (în 1930).

Pădurile României au o întindere de 7.000.000 ha — 2.000.000 ha pădurile statului

— și conțin 29% stejar, și alte soiuri de lemn de esență tare, 37% fag și lemn de esență moale precum și 24% brad și lemn de rezonanță. Astăzi, aceste păduri sunt exploatare de 500 fabrici de cherestea, cari nu pot prelucra decât în mică cantitate, din lemnul susmenționat.

Concentrarea concesiunilor aurifere

de: Ing. George Minovici

Se împlinește în curând un an decând elita geologilor români, încheată acum patru ani în „Societatea română de geologie“, a descins pe plaiurile noastre pentru a-și ține obișnuita reuniune anuală.

După „tradiția Bradului“ i s'a făcut de sigur o primire somptuoasă, pe cât de cordială; cuvinte calde de bun venit, banchete, excursii și toasturi; glume spirituale îmbinate cu discuții docte; într'un cuvânt animația cea mai spontană. Cel puțin ni le închipuim astfel, cunoscând felul cum decurg aceste întruniri, totdeauna reușite la Brad.

Din multitudinea aceasta de manifestări, sufletești și de erudiție, s'a desprins însă ce-va prea puțin cunoscut încă în cercurile mai largi, fie chiar și de specialitate: conferința d-lui ing. A. Sieber, despre „Problema aurului în România“. D-sa a schițat, viguros și cu o siguranță pe care numai o perfectă stăpânire a subiectului o poate da, una din problemele cele mai arzător discutate în țara noastră. Cu toate că de atunci a trecut aproape un an; chestiunea amintită și-a păstrat tot interesul, a crescut chiar, poate, în actualitatea ei. Iată de ce credem nimerit să revenim din nou la vederile expuse în conferința amintită, încercând să desprindem din ea învățămintele cristalizate în timpul unei experiențe de aproape trei decenii pe tărâmul aurifer.

Concluziile ce se pot trage din conferința d-lui ing. Sieber — cu privire la problema aurului în România — sunt mai multe.

Studierea și comentarea lor mai amplă cere neapărat un spațiu mult mai vast decât poate fi disponibil într'o modestă foaie săptămânală, ca aceasta. De aceea suntem nevoiți să ne mărginim, pentru acum, la relevarea unei singure idei, care ni se pare că formează firul conducător al conferinței amintite: **necesitatea concentrării concesiunilor** în scopul raționalizării exploatărilor aurifere.

Ca toate chestiunile cari, pe lângă importanța de ordin economic, prezintă și o latură socială, — și chestiunea aceasta are susținătorii și adversarii ei. Nu voim să punem la îndoială sinceritatea argumentelor adversarilor acestei păreri, cari în anumite regiuni pare că tind să se înmulțească în timpul din urmă. Argumentele lor alese pentru susținerea — pro domo — a unei teze cu aparențe de utilitate socială, dar lipsită de logica neînduplecată a tehnicii, le punem pe seama necunoașterii din partea lor a condițiilor indispensabile, pentru reușita unei întreprinderi aurifere. E caracteristic faptul că toți adepții ideii de „nici concesiuni aurifere“ — adică adversarii părerii de concentrare a acestor concesiuni — sunt persoane străine, prin pregătirea ca și prin ocupația lor, de breasla minieră, dar în schimb

(Continuarea în pag. 4-a)

Cantitatea exportată în 1930 a fost de 200.000 vagoane.

Valoarea lemnului exportat deține locul al treilea — după cereale și petrol, — contribuind astfel într'o măsură destul de apreciabilă, la îmbunătățirea balanței noastre comerciale.

În legătură cu pășunile — 4.000.000 ha, — țara noastră are posibilitatea creșterii vitelor, care acoperă consumul intern și mai rămâne încă și pentru export.

Creșterea vitelor — care a suferit mult de pe urma războiului — numără și astăzi 2.000.000 cai, 4 500.000 boi și vaci de lapte, 13.000.000 oi și 2.500.000 porci.

O altă bogăție datorită fluviilor, râurilor, lacurilor și Mării negre o formează peștele (piscicultura). Din producția totală de 45.000.000 kg. pește, anual 35 milioane kg. reprezintă consumul intern.

România, este însă avută, în multe și foarte prețioase bogății naturale. Pe lângă minerurile de fer, aur, argint, cupru, plumb, crom, mangan și aluminiu; se mai găsesc puternice zăcăminte de sare, cărbuni, petrol și gaze naturale.

Petrolul și gazele naturale, constituiesc cel mai mare izvor de energie al țării, elemente cari momentan nu sunt exploatare decât pe o porțiune mică.

Petrolul se găsește în România, pe o suprafață de circa 150.000 ha, din cari sunt exploatare numai 6500 ha. Bucureștiul, a fost primul oraș din lume, care a fost luminat în 1857 cu petrol distilat.

În 1863 o societate franceză construi prima Sondă mecanică în comuna Mosoare, din jud. Bacău.

Altfel se prezintă azi, industria de petrol. În anul 1931 se puteau număra 1400 Sonde productive. Anul 1930 a furnizat o can-

titate de 5.651.685 tone de petrol din care 1.231.256 tone au fost transformate în benzină, 1.144.076 tone în petrol lampant, 761.110 tone în ulei și 1.934.000 tone în păcură.

Prețul petrolului a scăzut mult; de altfel statistica următoare ne va indica în ce proporție s'a produs această scădere:

În 1928 s'au produs 4.282.377 tone petrol brut valorând 7.345.923.066 lei. În 1932 s'au produs 7.336.664 tone petrol brut valorând 3.000.000.000 lei. Prețul unui vagon de petrol în 1928 era de 23.000, lei în 1932 numai de 4200 lei!

Producția de petrol a României, din 1932 reprezintă 3.9% din producția mondială, ocupând astfel locul al treilea în clasament (primul loc ocupându-l Statele Unite, cu 61.22 la sută, al doilea Rusia, cu 11.75 la sută).

Consumul gazelor naturale, cari se găsesc în cantități mari în Transilvania, a fost în 1932 de 500.000.000 metri cubi ceea ce face numai 30 la sută din cantitatea extrasă în acel an. Gazele noastre naturale din bazinul transilvănean sunt caracterizate prin procentul ridicat de gaz metan, atingând cifra de 97—99.25 la sută, cifră care în decursul anilor de exploatare s'a menținut aproximativ constantă, plasând gazele noastre naturale ca cele mai bune de pe glob. Prin arderea unui metru cub de gaz metan se obțin 8716 calorii.

Cărbunele — al doilea element indispensabil dezvoltării și independenței economice — se găsește la noi iarăși în cantități foarte mari. Totalul rezervelor sunt calculate la 2.792.000.000 tone (hulilă, cărbune brun antracit și lignit), din care cea mai mare parte se repartizează pe valea Jiului (1.500.000.000 t.). Antracitul din Schela (Gorj) furnizează până la 8000 calorii. Hulila din Banat 6000—7500 calorii, lignitul de Tebea (Soc. „Mica”) 3500—4000 calorii.

Sarea este un aliment de care nu ne putem lipsi. Funcțiunea normală a omului adult cere în condițiunile climatului nostru 5—6 kg. de sare anual (în țările mai calde circa 3 kg. în cele reci 12 kg. anual).

Cele 200 de masive de sare de pe linia Carpaților, din Transilvania și Maramureș, sunt evaluate la circa 400 miliarde tone (gândindu-ne că anual extragem numai 300.000 tone, rezultă că avem sare pentru vreo 100 de secole).

Cel mai important masiv de sare este cel dela Slănic, (jud. Prahova) care reprezintă un bloc compact de 60 km. lungime, 12 km. lărgime și peste 1000 m. adâncime. Din punct de vedere chimic sarea dela Slănic este cea mai curată și cu un aspect cristalin.

Industria românească se găsește în continuă dezvoltare. În 1931 existau 4000 fabrici și întreprinderi industriale.

Industria ferului, reprezentată prin Reșița și Hunedoara, produce anual 42.000 tone. Prelucrarea minereurilor de fer — din țară, — se face în uzinele siderurgice dotate cu furnale înalte, cu o prelucrare de 370 tone de minereu în 24 ore.

Industria românească este însă legată de agricultură și de ramurile ei și anume: industria morăritului, fabricarea uleiurilor din plante, fabricarea zahărului, fabricarea pastelor făinoase și fabricarea conservelor. De reamintit sunt și industriile care se ocup cu prelucrarea materiilor prime: industria textilă, a pielăriei, a sticlei, a ceramicii și a tutunului.

Cultura tutunului este avantajată la noi de sol și climat.

Suprafața cultivată cu tutun este de 17.000 hectare, cu o producție anuală de 15 milioane kilograme. Consumul intern este de 70 la sută, restul se exportă.

Este de remarcă că această cultură a tutunului dă de lucru la 50.000 de țărani cultivatori.

Tutunul de Basarabia, este renumit datorită aromei și culorii galbene deschise.

Astăzi există în România 26 depozite de fermentație, 6 fabrici de țigări, țigărete și chibrituri și un institut experimental la Băneasa, lângă București.

O deosebită atenție se dă în timpul din urmă întrebuințării energiei căderilor de ape, în electrificarea C. F. R.

Comerțul României a atins în 1930 următoarele cifre: import 22.5 miliarde lei și export 28.5 miliarde lei.

Politica comercială a României de după război a luat o formă nouă, isvorată din reforma agrară și din tratatele comerciale încheiate cu alte țări. Exemplele următoare dovedesc cum exproprierea — reforma socială a țării, — a influențat atât asupra importului cât și asupra exportului.

Importul:	1914	1930
1. Mașini, aparate, motoare	33.00%	30.00%
2. Textile	14.76 „	29.73 „
3. Vehicule	4.45 „	2.83 „
4. Articole de pielărie	4.26 „	2.15 „
5. Lemn-fabricate	4.28 „	0.85 „

Export:	1914	1930
1. Cereale și derivate	67%	35%
2. Petrol	19 „	35 „
3. Animale vii	0.74 „	6 „
4. Lemn	2.73 „	10 „

Recunoaștem că reforma agrară a fost dictată de o necesitate socială imperioasă. Trebuie, însă să înțelegem că, ea s'a aplicat cu

atâta grabă încât ne-a adus în curând rezultate neașteptate. Se impunea o pregătire și o organizare rațională a ei, astfel ca pământul țării, — chiar așa îmbucătățit cum este el astăzi — să fi fost pus în starea de a da maximum de randament.

Exemplul Cehoslovaciei — care a făcut o reformă agrară mai radicală ca a noastră și care a lăsat un termen de 10 ani, pentru aplicarea ei treptată — merită să ne rămână veșnic ca o lecție.

Din acest scurt articol reiese că țara noastră posedă toate bogățiile și fiecărui român îi incumbă, — acolo unde se află, — să muncească pentru ca să obțină din acest scump pământ maximum de profit, pentru ca patria noastră să-și reia în concernul statelor europene, locul de frunte pe care-l merită.

Ing. V. Petrescu-Livadea

N. B. Bogăția auriferă se va trata într'un articol viitor.

Desvăluirea amăgirii

Strigătul de deănădejde a răsunat puternic din munți și până 'n văi. Acelaș strigăt de ducere al mulțimii agitate, aceleași urme dureroase ale țărânimimii ajunsă în cea mai mizeră stare. Ultimul sunpin, ultima speranță, dar s'a sfârșit! Era strigătul sinistru, era strigătul alarmant, era strigătul tuturor și n'a avut ecou.

Desvăluirea amăgirii începuse... Simțurile umane au dispărut, s'au nimicuit, s'au frânt în cele mai negre și formidabile abisuri. Ochii tuturor s'au închis! Urechile conducătorilor n'au dat atenție strigătului sfâșietor de durere. Desvăluirea amăgirii și-a urmat deci firul... în răsetele diabolice ale celor mari.

Funcționarii supuși atâtor monstruoase schimbări, pensionarii sfârșiți și ei, ducându-și zilele cu mâna, invalizii, orfanii și văduvele a căror soartă a făcut să fie robii tuturor își sfârșesc zilele în cea mai neagră mizerie, cerșind în toate părțile în așteptarea minime sume numită pensie. Țărânimimea frământată ca niciodată în jugul cel mai groasnic al desnădejdiei așteaptă liniștită ceva îmbucurător, ceva înalt pentru salvarea ei.

Și toți aceștia așteaptă balsamul fermecat care va face din nou să înflorească bucuria pe pământul gliei strămoșești.

Iată desvăluirea amăgirii... E strigătul izvorit din piepturile mulțimii, împodobit de cununa balsamului fermecat care va aduce bucuria.

Augustin Ilieșiu student.

Insemnări din pribegie

(Continuare).

Laișev 2 Februarie 1917.

Ceva despre viața publică rusească. Această viață publică nu e tocmai liniștită acum. Nemulțumirile au început a se da pe față încă din anul 1915, când s'a văzut că dezastrele armatei rusești proveneau din cauza lipsei de armament și mai cu seamă a lipsei de munițiuni.

Vara trecută — a anului 1916 — nemulțumirile au crescut în orașe din cauza greutăților cu aprovizionarea; nu că doar în Rusia ar fi lipsit alimentele — ca în țările centrale. Rezerve mari de cereale, vite, derivate de ale laptelui, etc. se află în ținutul de pe lângă Volga, și mai ales în Siberia, însă stau acolo. Aprovizionarea nu se poate face din cauza tembelismului și birocrațismului de forme goale ale administrației. În toamnă a fost demis dela conducere neamțul Stürmer și înlocuit cu Trepov, un om mai onest se pare. A rămas însă în locul avut — la interne — Protopopov, care mi se pare mie, ar fi duhul cel rău al regimului. Pe lângă multe alte metehne ce are

acest om, mai e și de un cinism extraordinar. În toamnă s'a deschis și „Duma a IV-a“ ale cărei hotărâri însă sunt simple desiderate, de cari numai arareori re ține cont. Din capul locului regimul a fost aspru criticat. Primul care a atacat regimul a fost patriotul Purișkevici. A ținut un mare discurs și P. P. Milincov din partidul zis al „cadeților“. Avântat și cam revoluționar a vorbit social revoluționarul Kerenski. În timpul sărbătorilor Crăciunului s'a întâmplat un alt fapt, care a răscolit monotonia vieții rusești. Câteva personaje anume: Marele duce Dimitri Pavlovici, contele Sumarokov Elston — ambii înrudiți de aproape cu Țarul — și numitul Purișkevici au asasinat pe un anumit Grigore Rasputin, iar cadavrul l'au aruncat în Neva.

În ziare se scria că bucuria pentru acest asasinat a fost așa de mare în Moscova și Petrograd, că și la teatre — în pauze — spectatorii se ridicau și aplaudau frenetic. Aplaudau pe conjurați contra lui Rasputin. Am întrebat pe mai mulți de aci din oraș cine a fost acel Rasputin, însă nu mi-au spus. Nu știau, ori — ce e mai probabil — nu voiau să spună. În urmă am aflat din ziare. Se spu-

nea că acest Rasputin, a fost nn tânăr cu purtări rele, care a intrat în mănăstirea din Verhoturije (Siberia) să se călugărească. După un timp oarecare, a fost dat afară tot pentru purtări rele. Peste câțva timp a reapărut în orașul Kazan, umblând ca un ascet — desculț — și iar a dispărut. Mai târziu a reapărut în Petrograd, unde și-a câștigat faima de făcător de minuni și vindecător de boale. A pătruns în cele mai înalte familii aristocratice, mai cu seamă în casa unui oarecare Andonik și a contesei Ivanov. Într'o astfel de familie a făcut cunoștința damei de onoare Virubov.

Prin mijlocirea d-nei Virubov a fost chemat la curte de împărăteasă să vindece pe prințul moștenitor Alexe, care era bolnăvicios. Prințul a rămas tot bolnăvicios, însă Rasputin a câștigat așa de mult încrederea împărătesei, — se zice prin mijloace oculte de hipnotism — încât țarevna nu făcea nimic fără a-l consulta. Se mai spunea că prin împărăteasă, acest Rasputin a dirijat în timpul din urmă toată politica împărăției. Se spune că atât Stürmer cât și Protopopov au fost uneltele lui.

Ba și-a vârit nasul și în biserică și prin mijlocirea lui a fost ridicat la rangul de mitropolit-primat Pitirim. Tot pe această cale a ajuns la cârjă episcopul de Tobolsk.

Anchetele ziarului nostru

Ancheta silvică din țara Zarandului

Țara Zarandului cuprinde fostul județ al Zarandului, cu capitala la Baia de Criș. Ea este inconjurată cu un cordon de munți, acoperiți cu pășuni și păduri, în sânul lor cu un conținut aurifer bogat. Acest ținut este deluros, având doar o mică depresiune a Crișului Alb dela Est la Vest. Șirul munților pleacă din Nord, dela prelungirea munților Apuseni unde e vârful GĂINA, dela care încep munții Metalici până în spre Deva și în continuare sunt M-ții Zarandului până în spre Șiria (Arad), cari sunt legați printr'un lanț de dealuri cu munții Codru Moma, aceștia prelungindu-se până în M-ții Bihorului a căror vârf Bihorul, e vecin cu Găina. Centrul acestui ținut e Baia de Criș. Locuitorii sunt Români (Moși Crișeni) străini sunt puțini.

Pământul steril. Pământul acestei regiuni este muntos și deluros. Dealurile în cea mai mare parte sunt sterile. Din statisticele făcute de ocolul silvic din Baia de Criș, reese că sunt peste 2000 ha sterile, pământuri degradate, improductive, cari nu folosec nici pentru pășunatul oilor.

Aceste locuri au început să fie plantate dela unirea Ardealului cu patria mamă. Înainte s'au făcut doar câteva plantații neînsemnate.

Azi lucrările se fac prin ocolul silvic Baia de Criș, care cuprinde hotarele a 64 comune din Nordul jud. Hunedoara. Este condus de activul inginer dl. B. Romoșan, un om cult și harnic. În activitatea D-sale este ajutat de 5 brigadierii silvici, 8 pădurari și vre'o 120 gardieni comunali, toți fideli.

Plantațiile au început din anul 1920 și s'au intensificat începând cu anul 1927. Astfel s'au făcut plantații întinse în comunele: Zdrăpți, Mihăleni, Blăjeni, Dupăpiatră, Stănița, Criștior, Luncoi, Ribicioara, Ciungani, Prăvăleni etc.

Din cele 64 de comune nici una n'a rămas, să nu beneficieze de pueți și plantații anuale, însă plantații întinse se fac anual, în câte 5—6 comune după cum se prezintă locurile sterile. Deasemenea în fiecare an se fac complectări la plantațiile vechi, din cari unii pueți au pierit.

La început locuitorii se opuneau și cu greu cedau locurile pentru a fi plantate, deoarece aceste locuri se opreau și dacă vitele pătrundeau prin ele, se aplicau pedepsele prescrise de lege. Acest lucru făcea pe locuitorii să se opue. Dar acum când văd folosul plantațiilor în comunele în care s'au făcut în primii ani, căci dealurile nu se mai surpă, stricându-le

semănăturile de pe tâpșane și dela poalele lor, primesc cu bucurie aceste lucrări și chiar ei duc pueți dela ocol, să-i planteze.

Deasemenea lucrările în pepiniere și la plantații sunt așteptate de muncitori cu nerăbdare, de-oarece sute de brațe își găsesc lucru, spre ași agonisi pâinea, mai ales că partea locului este lipsită de lucrări.

În ajutorul plantațiilor au venit cu sprijinul lor învățătorii cu școlarii. Dl. inginer al ocolului silvic, și-a manifestat o simțită mulțumire față de învățători și școlari, cari în primul rând, au înțeles însemnătatea, dând tot concursul, plantațiilor. Peste tot a găsit în învățătorii oameni înțelegători și cu interes față de aceste lucrări. Cu școlarii s'au plantat zeci de mii de ha. și s'au pus zeci de mii pueți pe locuri sterile.

Pueții sunt crescuți în pepiniere. Ocolul silvic Baia de Criș are 3 pepiniere. Menționăm pepiniera de stat din Brad și cea dela Isvor.

Lucrările în pepiniere se fac sub îngrijirea brigadierilor și directivele d-lui ing. B. Romoșan. Dintre pueții cultivați în pepiniere, se dă prioritate salcâmiilor și pinilor, cari se acomodează mai bine ținutului. Pe lângă aceștia se mai cultivă: molid, stejari, duzi etc.

Se dă mare atenție salcâmiilor, pentru că ei leagă mai bine locurile sterile, având rădăcinile rezistente, și se înmulțesc și cresc repede. Ei sunt și utili atât pentru confecționarea unor lucruri, cât și pentru foc. Salcâmiile sunt bogate în frunze, servind un nutriment bun animalelor. Florile servesc nectarul albinelor. Deasemenea pădurile de salcâm, când sunt în floare, răspândesc un balzam și fac aerul din apropierea lor în continuu ozonat. Desigur, nu mai puțină importanță au coniferele, cărora deasemenea li se dă toată atenția. I. B.

Festivitatea, dela închiderea cursurilor învățătorilor din Geoagiu

La 30 Iulie a. c. după 20 zile de muncă încordată, învățătorii cursiști și-au încheiat activitatea printr'un festival artistic-muzical, ținut la Băile Geoagiu. Programul a fost următorul: 1. Răsunetul Ardealului cor., 2. De-ar fi lumea de hârtie, cor., 3. Dormi în pace, poezie de A. Vlahuță, declamată de Dl. Fl. Popescu inv., 4. Toarce lele, cor., 5. Sâmburele, poezie de I. Băsarabescu, decl. de Dl. Șt. Cișmașiu, inv. 6. Bădea'nalt și subțirel, cor. 7. Poezii de Topârceanu, decl. de Dl. P. Popovicu inv.,

15 Februarie 1917.

Urmez cu însemnările despre viața publică rusească.

Se pare că iarna aceasta ne poartă din neașteptat în neașteptat. Iese la iveală că Protopopov în cursul călătoriei sale — recente — în Suedia a dus tratative cu agenți germani în vederea unei păci separate între Rusia și Centrali. El neagă, însă cine-l crede? Se zice că ar fi lucrat cu consimțământul împărătesei, care e o Germană... E de înțeles cât de dezastruoasă ar fi fost pacea inițiată de Protopopov, pentru idealul nostru românesc.

Tot în iarnă s'au desbătut în capitală două procese celebre. Unul procesul marelui escroc și șantagist Manasevici-Mannilov, care ca și Rasputin a lucrat în societatea înaltă. Altul, procesul fostului ministru de războiu, general Suhomlinov. Am urmărit tot ce s'a publicat în ziare referitor la aceste două procese. Și s'au publicat debaterile în amănunt, par'că vigilenta cenzură rusească a adormit. Din cele cetite am ajuns la convingerea că e mult, mult putregaiu și mult tembelism în viața publică rusească și în armata rusă deasemenea. Acum nu mă mai mir că dezastrul

lor pe câmpul de luptă — 1915 — a fost așa mare, ci mă mir că n'a fost mai mare.

Viața e tot mai grea în oraș și scumpetea tot mai mare. Deja, aci în gubernia Kazan, nu se mai mănâncă pâine albă, cauza e neputința de a se aproviziona.

Urmează greve după greve, una abia sfârșește și trei încep. Se pare că regimul nu se simte sigur deoarece nu se iau măsuri aspre față de turburători. În fruntea guvernului este acum ducele Golitin, care-i un neputincios, chiar mai neputincios decât Trepov. La interse a rămas tot Protopopov, protejat de țarevnă.

25 Martie 1917.

Dela ultima însemnare s'au petrecut pe aici lucruri mari. S'au răsturnat toate. Către sfârșitul lunii trecute se plănusia disolvarea Dumei, pentru a curma firul agitațiilor în țară. Nu s'a ajuns la asta însă, deoarece în 27 Febr. au erupt turburările muncitorești în Petrograd. Guvernul n'a fost în stare să facă față situației. În sânul Dumei s'a format un comitet revoluționar executiv, în frunte cu președintele Dumei Rodzianko. De partea revoluționarilor au trecut și opt din cele nouă regimente din Petrograd. Singur regimentul numit al lui

8. Doine din caval, executate de Dl. Gh. Molodeț inv. și 9. Voința neamului, cor.

Toate punctele au fost executate cu precizie și mult simț artistic. Corurile au fost conduse de Dl. I. Macarie, s. rev. școlar și Dl. I. Negulescu, inv.

La sfârșit Dl. insp. general Petrescu, a adus mulțumiri D-lui. A. Vlad, fost ministru și D-lui Vernichescu, dir. Camerii de agr., pentru concursul și ajutorul dat cursurilor.

După cuvântul d-lui insp. general, a urmat dansul: „Romana“, executat de un grup de cursiști în costum național, pregătit de D-na. insp. general Petrescu, fiind răsplătită pentru aceasta, cu lungi aplauze.

La producțiune a asistat și Dl. Stanciu Stoian, subdir. inv. primar, care a fost viu ovaționat de învățători.

În cealaltă zi, Luni, 31 Iulie, a. c., ora 1 p. m. a urmat banchetul, care s'a ținut în sala festivă a școlii de agricultură. Au luat parte Dl. Vernichescu, dir. Camerii de agricultură, D-na. El. Popa, din șc. de economie casnică Folt, cu corpul didactic. Dl. prof. K. Urhegy, în numele școlii de agricultură din loc.

Au toastat Dl. inspector general Petrescu, pentru M. S. Regele Carol II-lea. apoi a trecut în revistă toate evenimentele din 20 zile pe cursuri, amintind greutățile prin care a trecut, ajutoarele obținute și bucuriile avute. Aduce mulțumiri tuturor conferențiarilor, cari cari s'au perindat pela aceste cursuri. Cu această ocaziune D-sa. spune că s'a primit un ajutor de 5000 lei, pentru inv. cu greutate familiare. Învățătorii menționați pentru primirea ajutorului, au renunțat la acest ajutor, pentru ca să se acoperii unele cheltueli, făcute tot pentru cursiști. D-l insp. general le-a mulțumit. Laudă lor.

Au mai toastat: părințele Popescu D-Bazargic, Dl. s. rev. șc. I. Macarie, Dl. Vernichescu dir. Cam. de Agr., G. Sârbu inv., I. Crăciun, inv. și fost elev al D-lui. insp. gen., care evocă un emoționant episod al școlii din timpul războiului mondial, la Vutcani-Moldova; toți au adus vii mulțumiri D-nei. și D-lui insp. general Petrescu, pentru felul cum au condus cursurile, numindu-i „părinți sufletești“. Tuturora le-a răspuns D-na. și Dl. insp. general Petrescu.

La ora 6 p. m. banchetul ia sfârșit, plecând fiecare către casă, cu frumoase amintiri și cu o dorință mare în suflet: de a muncii cu și mai mare zel pentru ridicarea acestui neam.

„GEO“

— Sabo Marcu din Gheorgheni, dându-și seama într'o zi că nu-i mai place nevasta sa, a vândut-o pentru cinci sticle de bere vecinului său Ștefan Balas.

Originală despărțire.

„Semenov“ a rămas credincios și se spune că ar fi fost nimic. Auzind de turburările din Petrograd; Țarul, care se afla la cartier în Mohilev, a plecat spre capitală pentru a reprimă turburările cu armată. S'a oprit în Pskov unde i s'au prezentat doi membri ai comitetului executiv revoluționar. Aceștia l'au sfătuit să abdice. Tot așa l-a sfătuit și gen. Ruzki, comand. frontului nord-vestic. A abdicat în favorul fiului său Alexe, iar după puțină vreme în favorul fratelui său Mihail. După câteva zile alți doi membri ai comitetului executiv, s'au prezentat marelui duce Mihail sfătându-l că ar fi bine să abdice și el, lăsând să-l aleagă ulterior poporul de bunăvoie. A abdicat și acesta. Azi, însă în Rusia nimeni nu dorește să mai aibă țari. Revoluția astfel izbucnind, s'a format un guvern nou în frunte cu ducele Lvov, având ca ministru și pe socialistul Kerenski. Ministrul de externe Milinkov a declarat că Rusia va lupta mai departe credincioasă alianțelor sale, iar guvernele aliate prin ambasadorii lor au recunoscut noua stare de lucruri și noul guvern rusec. În numele ambasadorilor aliați a vorbit G. Bukanan ambasadorul englez.

Ioan Fodor

(Va urma).

Concentrarea concesiunilor aurifere.

(Continuare din pag. 1-a).

se pretind promotorii unei stări economico-sociale mai bune. Lipsa lor de pregătire în chestiunile de economie minieră, și în special auriferă, e și scuza cea mai bună pentru erorile grave pe care dâșii le susțin. Altfel ei ar cunoaște din practica trecutului, experimentată timp de mai multe decenii, că micile exploatare — pe cari dâșii le preconizează — dacă rămân necomassate, sunt sortite fatal decăderii și chiar falimentării. Natura zăcămintelor aurifere din țara noastră (roce neo-eruptive de mică întindere în profunzime și de dimensiuni modeste în lungime, ca și în grosime, purtătoare de filoane sau de „cuiburi“, adesea-ori destul de îndepărtate unele de altele), cât și faptul cunoscut, că proporția mineurilor bogate, conținând aur nativ, e foarte redusă față de celelalte minereuri aurifere, stampabile și mult mai sărace, face ca ori ce întreprindere auriferă — pentru a avea șanse de rentabilitate — să necesiteze neapărat instalații moderne, dar costisitoare și prin urmare un capital important pentru investiții.

A avea numai zăcămintele bogate nu e de ajuns, pentru a putea beneficia de ele. S'a dovedit că numai întreprinderile mari și puternic finanțate, sistematic și energic conduse, pot face față dificultăților și cheltuelilor impuse (pentru instalații, explozibile, personal competent) până la realizarea beneficiului.

La micii proprietari — de altă parte — întâlnim numai iroseală, din neputința de a avea instalații sistematice, complectate adeseori și cu lipsa de pricepere. Cu aurul extras prin șteampuri rudimentare purtate de apă, sau prin spălarea nisipului din albia râurilor aurifere, de abea se poate plăti acum mâna de lucru. Iată de ce credem că, în aceste condiții, însuși statul ar putea — ar trebui chiar să intervie — pentru a promova asociații a micilor exploatare, sub formă de cooperative miniere sau altcum, — la nevoie impunându-le chiar prin lege — pentru a se împiedeca irosirea enormă, definitivă și atât de păgubitoare pentru proprietari cât și pentru stat, a metalului prețios.

În sfârșit — last but not least — prin comasarea concesiunilor mici, putându-se da mai mult avânt exploatareilor aurifere ale micilor proprietari, se va putea ajunge nu numai la ridicarea beneficiilor acestora, dar în același timp și la înflorirea vechei industrii aurifere, în unele regiuni cari lăncezesc de mult sub acest raport: o întreagă clasă de oameni — și dintre cei mai necăjiți — va găsi astfel de lucru, pentru a-și îmbunătăți traiul.

Părerea exprimată cu atâta competență de d. ing. Sieber, în conferința d-sale ținută acum un an, că „situația actuală ne arată că industria minieră auriferă în România trebuie să fie concentrată în mânele câtorva societăți puternice cu capital național și, la nevoie, și cu capital străin, pentru a putea da tot randamentul de care e capabilă“, pare că se apropie de realizare: 2 noi și serioase întreprinderi particulare sunt pe cale a se înființa, în ținutul nostru — prin comasare de mici proprietăți aurifere — pentru a dovedi dreptatea părerilor susținute de d-sa.

Se poate că părerile acestea, pe care le-am găsit atât de juste, nu vor fi pe placul tuturor; ne gândim din nou la acei la care ne refeream la începutul acestor rânduri și cari agită tot mai mult mirajul unor numeroase, dar mici proprietăți miniere, ideie ce face impresie mai mult de o „momeală“.

Am spus totuși răspicat ceia ce gândim, fără teama că am putea fi suspectați de anumite tendințe; raporturilor noastre din trecut, — destul de recente încă, pentru a nu putea fi uitată de cineva, — față de cei mici, ca și față de cei mari, ne pun la adăpost, cred, de ori ce puțință de falsă interpretare, din partea ori cărei persoane de bună credință.

Ing. George Minovici

◆◆◆◆◆

Sfințirea „crucei-monument“ din com. Mihăleni

Duminecă 20 Aug. a. c. s'a sfințit „crucea-monument“ din com. Mihăleni, ridicată în memoria eroilor căzuți în războiul mondial.

Sfințirea s'a făcut de către dl protopop al tractului Zarand I. Andrei, asistat de preotul M. Popovici, în fața unui numeros public.

In asistență am remarcat: Reuniunea femeilor în costume naționale, în frunte cu prezidenta d-na M. Popovici, viceprez. d-na Eugenia Birău; d-na notar Bedea, d-na Maria Blăgăiță inv., dș. Elirea Dobrota, d-șoarele Hortenzia, Silvia și Dora Bedea inv., dș. El. Marcu inv., d. E. Fugăță și d. S. Huțiu prof. d. notar Birău, d-nii: S. Clej, Gomboșiu, Zeno și Mircea Popovici, d. Niță etc.

După sfințire a vorbit d. protopop I. Andrei, relevând frumoasa acțiune săvârșită în această comună. Deasemenea a spus că, a venit să vadă, cum știu poporeni de sub păstoria sa, să aducă prin osul recunoștinții, celor ce s'au jertfit pentru împlinirea idealului național și făurirea României Mari. A spus că pleacă mulțumit, că numărul mare al celor adunați, dovedește dragoste și că există un adevărat cult al eroilor în această comună.

Incheie cerând păstrarea credinței și iubirea patriei, stălpii neamului românesc.

Urmează cuvântarea p. M. Popovici, o cuvântare aleasă și plină de însuflețire care a captivat atenția celor prezenți.

Crucea-monument a fost ridicată cu sprijinul dat de: „Soc. Mica“, p. M. Popovici, notarul N. Birău, inv. I. Blăgăiță și primar S. Simulesc.

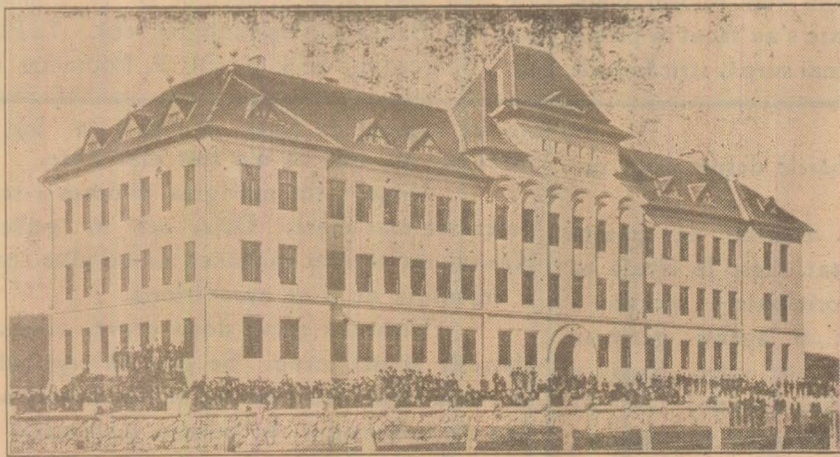
Este lucrată de A. și Ioan Marincescu din com. Stănița. Felul cum este executată dovedește artă, aceasta spre lauda executorilor. I. B.

Direcțiunea lic. ort. rom. „A. Iancu“ din Brad.

Aviz!

Se aduce la cunoștință celor interesați că Vineri în 1 Sept. orele 8, vor începe următoarele examene:

1. Examenul de corigență la una și două materii.
2. Examenele particulare, integrale și diferență.
3. În 7 Sept. începe examenul de admitere în cl. V-a.

Liceul „ARVAM IANCU“ din Brad.

4. Inscrierile și reinscrierile la liceu și internat, au început la 25 August și se fac pe baza unei cereri timbrate. Tot cu această dată se înaintează eventualele cereri pentru scutiri de taxe, etc. la care se va anexa și actele necesare.

5. Examen de admitere în cl. I-a se va ține numai în cazul că se vor înscrie mai mult de 50 de elevi.

6. Conform ordinul On. Minister Nr. 55001/1933 uniforma școlară este strict obligatorie.

7. Ca particulari se pot înscrie elevi și eleve în orice clase până la 31 Oct. 1933. Director, C. CIOCAN

Informațiuni

— D. N. Titulescu după vizita la Ankara, unde se va întâlni cu ministrul de externe al Turciei, va veni în țară înainte de 20 Septembrie.

— D. prim ministru Al. Vaida-Voevod, se află suferind la Cluj. D-sa va rămâne la Cluj până la 1 Septembrie, când va pleca spre ași face cura la, Călimănești s'au Căciulata.

— D. ministru Ion Pop, delegat de guvern să cerceteze starea în care se găsesc Moții și-a terminat ancheta în Munții Apuseni. Zilele acestea d. ministru Ion Pop, va supune guvernului un plan de lucru, care cuprinde o serie de măsuri, ce se vor lua pentru îmbunătățirea traiului Moților. Acest plan de lucru urmează a fi realizat în timp de 5 ani, indiferent de partidele cari vor governa țara în acest răstimp.

— La Riccioni, (Italia) a avut loc o întâlnire între domni Mussolini și Dollfus, cancelarul Austriei.

Cu această ocaziune se spune că d. Mussolini ar fi supus dlui Dollfus, un plan de organizare politică și economică a Europei centrale, care urmărește creerea unui bloc economic a țărilor dunărene, cuprinzând Austria Ungaria și Mica Ințelegere.

— În China revărsându-se fluviul Galben, a inundat o mulțime de sate și orașe, lăsând pe drumuri și fără adăpost 3 milioane de oameni.

— Într'o comună din Jugoslavia, la o serbare peste o sută de flăcăi s'au luat la încăerare din cauza unei fete frumoase.

După ce s'au potolit s'a constatat că sunt peste 50 răniți și câțiva morți.

Știri sportive.

„Corvin“ Deva — „Mica“ Brad, 4-3 (2-3)

Duminecă 20 August a. c. s'a disputat pe arena sportivă a Soc. „Mica“ din Gurabarza, matchul de foot-ball amical între echipele: „Corvin“ Deva și „Mica“ Brad, care s'a terminat cu 4—3 în favoarea oaspeților.

Jocul a decurs în liniște. În prima repriză balonul a fost jucat mai mult în poarta echipei „Corvin“, iar în a II-a înlocuind pe unii din jucători cu alți odihniți au reușit să câștige. Formația „Corvin“-ului a fost destul de bună. Dela oaspeți au marcat: Lovas, Zoomi, Beniandic și Genge iar dela „Mica“ Borci I Jeszenszky și Pop.

Mijlocașii dela „Mica“ au jucat bine. M. J.

— Echipa „Victoria“ din Ineu în care este și o domnișoară, v'a juca Duminecă 3 Sept. a. c. pe arena sportivă din Gurabarza, un match de foot-ball amical contra echipei „Mica“ din localitate.

Trenul industrial va pleca la orele 4 p. m. iar începutul matchului va fi la orele 5 p. m.

! Duminecă 3 Sept. !
se va rula, în sala !
Casinei române,
filmul rusesc !

Frații Karamazoff
Iată un film care merită să fie văzut de toată lumea.

In rolurile principale:
Fritz Kortner, Anna Sten și Fritz Rasp.

REDACTOR RESPONSABIL:

G. E. CAMBER